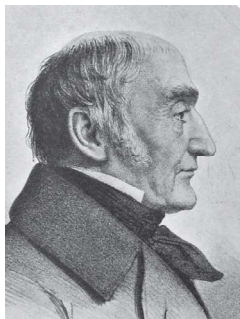

Uadskilleligheden kan man også kende derpå, at der ganske konsekvent ligger et til skælmeri svarende i at sætte skælmeri og tilforladelighed sammen, som når en ældre, men dog endnu livlig mand med hele forkærligheden for en skælmsk ung pige siger: "Det er minsandten en tilforladelig lille jomfru"; han siger ikke, at hun er skælmsk, men at hun er tilforladelig, og dog siger han just derved, at hun er skælmsk, og dette er ikke hans opfindelse, men hun ligesom tvinger ham dette udsagn ved skælmeriet.

Man skulle tro, at overgivenhed på den ene side og absolut sikker betryggelse på den anden side var uensartede bestemmelser, som slet ikke hører sammen, eller som kun klodsethed kunne finde på at sætte sammen, og dog er de just uadskillelige, og det dialektiske opfinder af denne sammensætning. Det gælder om alt, hvad der er naturbestemmelse og som sådant et enkelt, et usammensat, at det må være absolut sikret. I hvad der er sammensat kan der bedre savnes noget, men hvad der er enkelt, er umiddelbarhed, må være absolut, eller, hvilket er det samme, når det er, er det absolut.

Lidt overgivenhed er netop der for at forka-

Skuespilleren Christen Niemann Rosenkilde. Han var en mand med mange evner. Han var forfatter og oversætter, han spillede violin og havde en smuk tenorstemme. Og han var god på en scene, især i komiske Holberg-roller. Hvilken rolle, Kierkegaard

beskriver Rosenkilde i som en figur der er godt beruset, fremgår ikke af essayet, men det er ofte antaget, at der er tale om rollen som retsbetjent Hummel i Heibergs vaudeville "De Uadskillelige" (1827), fordi Kierkegaard stikordsagtigt i sine efterladte papirer ser Rosenkilde, i rollen som Hummel, som et udtryk for 'djevleskab', men ikke ondskabsfuldt djævleskab, og tillige kommenterer hans påklædning; skindbukser og paraply, og karakteriserer hans stemme som klynkende velvillig. Jeg (Jens Staubrand) mener ikke, at Kierkegaards korte beskrivelse i de efterladte papirer af Rosenkilde som Hummel i "De Uadskillelige", stemmer godt overens med beskrivelsen af ham i Johanne Luise Heiberg-essayet. Jeg er mere tilbøjelig til at tro, at Kierkegaards essay er skrevet på baggrund af hans oplevelse af Rosenkilde som "den gamle kegle", evighedsstudenten og drømmeren Trop i Heibergs "Recensenten og Dyret" (1826), der bor og arbejder

i et telt på Dyrehavsbakken, blandt sære originaler, yndige piger og rigtige gøglere, og som netop er glad for at drikke. I sæsonen 1847-1848 blev "Recensenten og Dyret" opført tre gange, nemlig den 10. september og den 2. januar, og igen den 6. maj, og en af disse opførelser kan meget vel have inspireret Kierkegaard til skildringen af Rosenkilde.

ste som noget uskønt. Den rette overgivenhed virker derfor, netop ved den absolutte sikre betryggelse, først og fremmest beroligende på tilskueren, hvad dog måske undgår de flestes opmærksomhed, der mener, at overgivenhed virker pirrende, hvilket kun gælder om den uægte overgivenhed eller om lidt overgivenhed.

Lad os tage et eksempel af den umiddelbare komik, af lune. Når man en aften ser Rosenkilde komme ind på scenen, ligesom direkte fra uendeligheden og med dennes fart, besat af alle lunets ånder, når man straks ved dette første syn uvilkårligt siger til sig selv: "Nå, i aften har han en ordentlig 'storm'," så føler man sig netop derved ubeskrivelig beroliget. Man ånder ud netop for rigtig at slå sig til ro; man sætter sig til rette, som den der